

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

389.8

Hely

Idő

'1917'

Személy

Szerző: ~

Cím: A főváros új jövedelmei.

Forrás:

Vallalkozás.

Sp.

917. III 24

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

A főváros új jövedelmei.

Adóterhek özöne. — Az üzemek lemondanak az árszabályozásról. —

Budapest, 1917 március 22.

(Saját tudósítónktól.) A főváros költségvetésének elkészülésével és nyilvánosságra hozatalával egyidejűleg megkezdődtek a tanácskozások, amelyeknek célja kieszelni a háztartási mérleg helyreállításának módjait. Már a múlt évi zárószámadások közzététele után megalakult az úgynevezett huszas bizottság, amelyet méltán lehet új adókat kigondoló bizottságnak is nevezni. A huszas bizottság rendkívüli jogokat vindikált magának, mindenbe beleavatkozott, többek között a lakók és háztulajdonosok nagy vitájába is. Most azonban végre eredeti feladatának megoldásán fáradozik, sűrűn ülésezik és gombamódra tenyészti: az adóötleteket.

Amikor futó pillantást vetünk a főváros ama igyekezetére, amelylyel jövedelmeit kívánja fokozni, azt kell mondanunk, hogy az új terhek inkább a fixfizetéses alkalmazottakat sújtják, mint az iparosokat, kereskedőket és a vállalkozókat. Az utóbb említett elemeket rendkívül súlyosan csak a villany, gáz és víz árának emelése, valamint a villany és gáz adója sújtja.

A többi adóötlet közül a közlekedési adó, az

élvezeti adó, a pezsgő adó mindenkit egyformán érint, vagy nem érint; az üzemek jövedelmezőségeinek fokozása és a telekértékemelkedési adó pedig inkább használ a gazdasági érdekeltségeknek, mint árt.

Vegyük sorra az egyes terveket

A *pótadó* emelésének terve, amelyet pedig a tanács feltűnően forszírozott: *megbukott*. A huszas bizottságnak nem kell, nem is lesz belőle semmi.

Az *üzemek jövedelmezőségének* fokozását nem úgy érzik a városházán, hogy mérsékelt árak révén nagyobb forgalmat kívánnak csinálni, hanem úgy, hogy az árak emelésével akarnak több jövedelmet biztosítani. Ez pedig nem jelent egyebet, minthogy a községi üzemek *lemondanak árszabályozó szerepükről* és a jövőben legföllebb konkurrensi lesznek a magánkereskedelemnek és magánvállalkozásnak. Másként áll ez azoknál az üzemeknél, amelyek a főváros monopoliumai, így a gázgyárnál, a villanytelepnél és a vízműveknél. Ezeknek az *ár-emelése* rettenetes terhet

ró iparosokra, kereskedőkre és vállalkozókra.

A *világítási* adót még nem hagyta jóvá a kormány s így ezt nem is vették fel a költségvetésbe, bár 5—8 millió jövedelemre számítanak belőle. Itt azonban az igazi kavardás csak a kormány jóváhagyása után lesz, mert ekkor következik csak a *mentességek megállapítása*, ami rendkívül komplikált munka. Külön kell összeírni azokat a vállalatokat is, amelyeknek saját villanyfejlesztő telepük van. Az összeírás után következik a magántelepeknek árammérővel való ellátása. A világítási és vízvezetési ügyosztályban egészen biztosra veszik, hogy az adó behozatalának első hónapjában legalább nyolctízezer reklamációt kell elintézni.

A *luxusadó* behozatala körül bajok vannak. A kormány jóváhagyás itt tudniillik egészen bizonytalan. A kártya adót semmi esetre sem fogják engedélyezni, mert a gyárból kikerülő kártya után már az állam szed illetéket. A színház és mozi adót Nagyváradnak nem engedélyezte a kormány: kérdés, más beszámolás alá esik-e Budapest? Ellenben arról értesülünk, hogy a főváros és a kormány között megegyezés jött létre, amely szerint a kormány megen-

gedi, hogy a főváros adóval sujtsa a *Budapesten elfogyasztott pezsgőt*. A luxusadóból másfél milliót remélt a főváros, de úgy látszik ezt a jövedelmet a kormány lényegesen megnyirbálja.

A *közlekedési adó* ellenségei letették a fegyvert. Most már bizonyosra vehető, hogy egységes és drágább tarifa mellett fognak utazni. A főváros és a közúti megegyezése is küszöbön áll olyan formában, hogy a közúti magasabb részesedést fog nyújtani a fővárosnak.

Legnehezebben határozta el magát a huszasbizottság a legigazságosabb adóra: a *telekértékemelkedési adóra*. A főváros teljes joggal mondja, hogy a telkek értéke azáltal emelkedik, mert ő beruházásokat eszközöl, vízvezetéket, utakat, csatornákat épít. Megilleti tehát a fővárost a telekértékemelkedés egy része. Hogy mit jelentene Budapest számára a telekértékemelkedési adó, azt igen gyorsan és könnyűszerrel kiszámíthatjuk: Budapest területe 19,444 hektár, ebből a Duna 783 hektárt, az utcák és terek viszont 1638 hektárt foglalnak le, úgy hogy a telkekre 17,000 hektár esik, ami körülbelül ötmillió négyszögöl. Ha minden négyszögöl értékemelkedésére évenként csak 2 koronát számítunk, akkor a budapesti telkek évi értékemelkedése évi tizmillió koronát tesz ki. Ezt a számítást alapul véve a főváros csinos jövedelemre tehetne szert.

Ezek a tervek és szándékok, amelyekről ma szó van. A döntésnek igen közel kell lennie, mert a főváros deficitre sürgős és kielégítő megoldást követel.